

Akademie výtvarných umění v Praze Studijní program Výtvarná
umění Ateliér Grafiky 2 / škola Vladimíra Kokolia

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Prales
Forest

Vypracovala: Kateřina Novotná Vedoucí diplomové
práce: prof. Vladimír Kokolia Oponent diplomové
práce: Ak. mal. Otto Placht

Akademický rok 2018/2019

Každý obraz nese jiný název – Oheň, Spolu v kruhu, Modré šaty, Prael, Strom, Rituál... Jsou výpovědi tohoto roku, mých snů, přání a prožitků.

Plátno mi slouží vlastně jako deník, plocha, kde jsou na sebe vrstvené obrazy, jednotlivé záznamy mého života, vlastních příběhů a představ. Každý den překryje obraz nový obraz z přítomnosti, neplánovaně a z vnitřní přirozené potřeby. Tyto představy jsou pro mě těžké vyjádřit slovem, neboť jsou obrazem. Nechávám promluvit malbu svým vlastním přirozeným jazykem barev. Na plátnech pracuji zároveň a jsem jimi při práci ze všech stran obklopená, stejně tak jsem pojala i instalaci. Tento cyklus zpětně vnímám jako šest bytostí kolem ohně.

Během studií na AVU se mi také osvědčilo během procesu rotovat s obrazem, prvotně jsem tento způsob využila pro zamezení orientovat obrazy čelně, pro uvolnění. Tento způsob se mi stal přirozeným, při procesu maluji z různých stran podle vlastní potřeby. Jako materiál je mi nejbližší olej na plátně, vyhovuje mi pro svou lesklost a měkkost. Během studií na škole se mi osvědčilo k němu připojit i pastel. Olej v kombinaci s pastelem vytváří zářivost. Při malování postupuji po vrstvách a barvy míchám přímo na obraze. Jak jsem již zmínila na začátku, jde o způsob, ve kterém vznikají neustále nové obrazy, všechny na jednom plátně. Obraz se neustále proměňuje. Tento aspekt pak dále využívám tím, že některé starší vrstvy nechám vystoupit skrze nové. Jednotlivé obrazy vycházejí jeden z druhého.

Zlomovým obdobím pro tento cyklus byla stáž v Brazílii, kde mi inspirací byla především příroda sama. Už jen samotné zářivé světlo, těkavé živé stíny, nejjasnější čisté barvy mělo vliv na barevnost a prosvětlení obrazů oproti minulému roku. Během let se barevnost vždy proměňuje závisle na období, v jakém se nacházím.

Časem jsem také pochopila, že malba je jakousi modlitbou, stejně jako ptáci zpívají a odřikávají svá icara, tak možná i malíř/ka může dělat to samé skrze malbu. V obrazech se mi objevují grafismy kmene Huni Kui z Amazonie, jednotlivé symboly představují různé ochranné entity, především zvířata. Ať už se jedná o ruku opice, nebo kůži hada a ptačí oko. Na většině obrazů tohoto cyklu ztvárňuji oheň. Pro kmen je posvátný oheň srdcem všech živých bytostí, které se kolem něj sejdou. Oheň je centrem srdcí a všichni se skrze něj pak stávají jedním. Tato zkušenost a večery kolem něj daly obrazům nové barvy a chuť. Jako by jednotlivé obrazy byly lidmi a já centrem.

Velmi jsem si užívala celý proces diplomové práce, neboť jsem tvořila především z radosti. Právě ta je pro mě zásadní. V tomto směru mi byl vždy velmi blízký art brut. Vše – náměty, výběr materiálů, způsob podání, rytmus, rukopis – vychází přímo z nitra umělce a nikoliv z šablon klasického či moderního umění. Často je považována za přímou osobní zpověď autora, která jím není omezena ani nijak kontrolována nebo intelektualizována. Tvorba bývá art brutovým umělcům životní nutností, nepostradatelnou součástí, při které jde vysloveně o proces samotný, nikoliv o zpětnou vazbu.

Již od prvního ročníku pro mě bylo velmi komplikované rozumět obrazu ve slovech, obraz se stával obrazem právě proto, že se nestal vyřčeným před vznikem, protože k němu neexistují slova a nikdy ani existovat nebudou.

Mé obrazy byly také často během studií připodobňovány ke členům skupiny CoBrA; jsou mi velmi blízcí podobným přístupem a stejnými prameny, ze kterých skupina vycházela. Vždy mi byla blízká

dětská kresba, art brut a pravěké umění. Z dalších autorů mě přitahují například Georg Baselitz, Jean-Michel Basquiat, André Butzer, Frida Kahlo, Josef Váchal...

V Brazílii mi bylo velkou inspirací poznání nových umělců, především pak Fernanda Dinize, který tvořil zejména v padesátých letech minulého století. Všechny jeho práce vznikly v psychiatrické léčebně v ateliéru Nise da Silveira. Tento atelier se nachází v nemocnici v chudinské čtvrti na periferii v Riu de Janeiru, sám Karl Gustav Jung místo navštěvoval, aby studoval jednotlivé kresby pacientů jako silné výpovědi nevědomí. Silveira, Jungova studentka, zde zavedla atelier výtvarné tvorby a díky vysoké úspěšnosti léčby výtvarným projevem se zasloužila o zrušení lobotomie a elektrošoků. Skrze malbu a sochu pomáhala lidem z těžkých problémů. Během stáže jsem několikrát toto místo navštívila, prohlížela si silné obrazy a povídala si s místními doktory o jejich práci, to vše mi bylo důkazem, jak malba, mimo akademický prostor, je vlastně neoddělitelnou, nevyložitelnou součástí při pomoci lidem – pokud k obrazu takovým způsobem přistupují.

Obrazový deník se pro mě po dokončení diplomové práce uzavřel.

V Praze dne 22. 5. 2019

Kateřina Novotná